

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΙ

Αναστασία Δόικου

1. Δύο ομόκεντρα σφαιρικά κελύφη με ακτίνες r_a και r_b ($r_a < r_b$) σχηματίζουν μια διάταξη ηλεκτρικής αντίστασης, όταν ο χώρος μεταξύ των δύο επιφανειών περιέχει υλικό ειδικής αντίστασης ρ . Αποδείξτε ότι η αντίσταση της διάταξης είναι: $R = \rho/4\pi (1/r_a - 1/r_b)$
2. Ράβδος μήκους L και μάζας m ολισθαίνει πάνω σε 2 παράλληλες ράγες, οι οποίες ενώνονται από αριστερά με σύρμα κάθετο σε αυτές. Το σύστημα (ράβδος και ράγες) έχει συνολική αντίσταση R και βρίσκεται σε μαγνητικό πεδίο που είναι κάθετο στο επίπεδο του και κατευθύνεται προς τα έξω. Σύρουμε τη ράβδο προς τα δεξιά με αρχική ταχύτητα u_0 και την αφήνουμε. Βρείτε την ταχύτητα της ράβδου συναρτήσει του χρόνου.
3. Δακτυλιοειδές πηνίο αποτελείται από N σπείρες και έχει ορθογώνια διατομή. Η εσωτερική και εξωτερική ακτίνα του πηνίου είναι a και b αντίστοιχα. Η άλλη πλευρά της ορθογώνιας διατομής είναι μήκους h . α) Υπολογίστε το μαγνητικό πεδίο στο εσωτερικό του πηνίου. β) Αποδείξτε ότι ο συντελεστής αυτεπαγωγής του πηνίου είναι: $L = (\mu_0 N^2 h/2\pi) \ln(b/a)$.
4. α) Θεωρείστε κύκλωμα με πυκνωτή χωρητικότητας C και πηνίο αυτεπαγωγής L . Βρείτε το ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα αν τη χρονική στιγμή $t = 0$, $Q_c = Q_0$. β) Θεωρείστε κύκλωμα με πηνίο αυτεπαγωγής L και αντίσταση R . Βρείτε το ρεύμα που διαρρέει το κύκλωμα αν τη χρονική στιγμή $t = 0$, $I = I_0$. Σχολιάστε τα αποτελέσματά σας.
5. Θεωρείστε σφαίρα ακτίνας a , κατασκευασμένη από μονωτικό υλικό. Η σφαίρα είναι φορτισμένη με συνολικό φορτίο Q , κατανεμημένο σε όλο τον όγκο της με πυκνότητα $\rho = b r + c$ (b, c σταθερές). Υπολογίστε την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου εντός και εκτός της σφαίρας ($r < a$ και $r > a$). Εκφράστε επίσης το συνολικό φορτίο Q συναρτήσει των a, b, c .
6. Ένα μεγάλο μήκους ευθύγραμμο σύρμα είναι παράλληλο προς τη μια πλευρά, μήκους b , ενός ορθογώνιου πλαισίου, βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με το πλαίσιο και απέχει απόσταση d από αυτό. Η άλλη πλευρά του ορθογώνιου είναι μήκους c . Αν το σύρμα διαρρέεται από ρεύμα I που μεταβάλλεται με το χρόνο ως: $I = I_0 e^{-at}$, υπολογίστε: α) το μαγνητικό πεδίο που δημιουργείται σε απόσταση r από το σύρμα β) την επαγόμενη ΗΕΔ στο βρόχο.

7. Θεωρείστε κύκλωμα με αντίσταση, πηνίο και πυκνωτή (RLC) και διακόπτη σε σειρά. Ο πυκνωτής θεωρείται πλήρως φορτισμένος τη χρονική στιγμή $t=0$ ($Q = Q_m$), όπου κλείνουμε το διακόπτη του κυκλώματος. Χρησιμοποιώντας τους νόμους του Kirchhoff υπολογίστε το φορτίο του πυκνωτή συναρτήσει του χρόνου. Σχολιάστε το αποτέλεσμα σας.
8. Θετικά φορτισμένο τετραγωνικό φύλλο πλευράς L , με επιφανειακή πυκνότητα φορτίου $\sigma = |x| - |y|$, βρίσκεται στο επίπεδο xy . Σε πόση απόσταση h από την αρχή των αξόνων, στον κατακόρυφο άξονα z πρέπει να τοποθετηθεί θετικό φορτίο q , μάζας m , έτσι ώστε αυτό να ισορροπεί? Η επιτάχυνση βαρύτητας g θεωρείται γνωστή, θεωρείστε επίσης ότι η αρχή των αξόνων βρίσκεται στο κέντρο του τετραγωνικού φύλλου.
9. Σωληνοειδές πηνίο πολύ μεγάλου μήκους με n βρόχους ανά μονάδα μήκους και ακτίνα a διαρρέεται από ρεύμα I , που αυξάνεται με σταθερό ρυθμό $\lambda = dI/dt$. α) Υπολογίστε το επαγόμενο ηλεκτρικό πεδίο σε ένα σημείο που βρίσκεται στο εσωτερικό του πηνίου και σε απόσταση r από τον άξονά του. β) Υπολογίστε το μέτρο και την κατεύθυνση του διανύσματος Poynting στο σημείο αυτό.
10. Δύο μακριά ευθύγραμμα αγωγίμα σύρματα με γραμμική πυκνότητα μάζας λ εξαρτώνται από νήματα έτσι ώστε να είναι οριζόντια, παράλληλα μεταξύ τους και σε απόσταση d . Από τη μία πλευρά τα σύρματα συνδέονται μεταξύ τους με σύρμα μικρής αντίστασης. Από την άλλη πλευρά, τα άκρα των δύο συρμάτων συνδέονται με τους οπλισμούς ενός πυκνωτή χωρητικότητας C , που έχει προηγουμένως φορτιστεί από πηγή τάσης V . Τη στιγμή που αποκαθίστανται οι συνδέσεις τα σύρματα απωθούνται προς τα πλάγια, λόγω της μεταξύ τους απωστικής δύναμης και το καθένα αποκτά αρχική οριζόντια ταχύτητα v . Μπορείτε να θεωρήσετε ότι ο χρόνος αποφόρτισης του πυκνωτή είναι αμελητέος σε σύγκριση με το χρόνο της μετατόπισης των συρμάτων από την αρχική τους θέση. Δείξτε ότι η αρχική ταχύτητα v του κάθε σύρματος είναι: $v = (\mu_0 C V^2) / (4 \pi \lambda R d)$, όπου R η ολική αντίσταση του κυκλώματος.
11. Θεωρείστε δύο παράλληλα σύρματα μεγάλου μήκους, φορτισμένα με αντίθετα φορτία, με ακτίνα d και μεταξύ των κέντρων τους απόσταση D . Εάν υποθεθεί ότι το φορτίο είναι ομοιόμορφα κατανεμημένο στην επιφάνεια κάθε σύρματος, βρείτε τη χωρητικότητα ανά μονάδα μήκους του ζεύγους των συρμάτων.
12. Βρείτε την ηλεκτρική αντίσταση μεταξύ των επιφανειών A (εσωτερική) και B (εξωτερική) ενός τετάρτου του δακτυλίου, ο οποίος έχει διατομή σχήματος ορθογωνίου. Η εσωτερική ακτίνα είναι b , η εξωτερική a και το πάχος t . Η ειδική αντίσταση είναι ρ .